

Euroopan muslimit kokevat yhä enemmän rasismia ja syrjintää

Joka toinen muslimi EU:ssa kokee rasismia ja syrjintää päivittäin. Määrä on kasvanut jyrkästi vuodesta 2016. Rasismi kohdistuu musliminaisiin, -miehiin ja -lapsiin sekä heidän uskontonsa että ihonvärinsä, etnisen taustansa tai maahanmuuttajataustansa vuoksi. Rasismia kokevat erityisesti EU:ssa syntyneet nuoret muslimit ja uskonnollisia asusteita käyttävät naiset. Nämä ovat Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) viimeisimmän raportin keskeisiä havaintoja.

Perusoikeusviraston raportista "[Muslimina EU:ssa](#)" käy ilmi, että rasismi, syrjintä ja häirintä ovat edelleen arkipäivää monille EU:ssa asuville muslimille.

Raportti perustuu [vuonna \(2022\) toteutettuun maahanmuuttajille ja maahanmuuttajien lapsille suunnattuun EU:n laajuiseen kyselytutkimukseen](#). Tutkimus osoittaa, että muslimiväestöön kohdistuva rasismi on lisääntynyt voimakkaasti edellisen, vuonna 2016 tehdyn kyselyn jälkeen. Muslimit kokevat syrjintää erityisesti työ- ja asuntomarkkinoilla.

Tutkimuksessa tarkasteltiin viittä edeltävää vuotta. Raportin tärkeimmät havainnot ovat seuraavat:

- **Rasismi** – lähes joka toinen muslimi (47 prosenttia) koki rotusyrjintää. Vuonna 2016 tämä luku oli 39 prosenttia. Yhteensä 13 tutkitun maan joukosta islaminuskoiset kokivat rasismia eniten Itävallassa (71 prosenttia), Saksassa (68 prosenttia) ja Suomessa (63 prosenttia).
- **Työ** – Muslimeja syrjintään useimmiten työnhaussa (39 prosenttia) tai työpaikalla (35 prosenttia). Vastaava luvut vuonna 2016 olivat 31 prosenttia ja 23 prosenttia. Syrjintä työmarkkinoilla vaikuttaa myös muihin elämänalueisiin, kuten asumiseen, koulutukseen tai terveydenhuoltoon. Lisäksi kaksi viidestä (41 prosenttia) muslimista on ylikoulutettuja työhönsä. Koko väestössä vastaava osuus on 22 prosenttia.
- **Asuminen** – Asuntomarkkinoilla ilmenevän syrjinnän vuoksi kolmannes (35 prosenttia) vastaajista ei voinut ostaa tai vuokrata asuntoa. Tämäkin luku on noussut, sillä vuonna 2016 se oli 22 prosenttia. Vielä suurempia vaikeuksia on vammaisilla muslimilla, joista 46 prosenttia kokee syrjintää asuntomarkkinoilla.
- **Uskonnolliset asusteet** – Uskontoon liittyviä asusteita käyttäviä naisia syrjitään erityisesti työnhaussa enemmän kuin naisia, jotka eivät käytä tunnustuksellista vaatetusta (45 prosenttia verrattuna 31 prosenttiin).

Syrjintää kokevat erityisesti uskonnollisia asusteita käyttävät nuoret naiset (16–24-vuotiaat), joista 58 prosenttia on kokenut syrjintää työhaussa.

- **Rasistinen häirintä** – Lähes joka kolmas (27 prosenttia) kyselyyn vastanneista muslimeista kohtasi rasistista häirintää tutkimusta edeltäneiden viiden vuoden aikana. Suurin osa heistä joutui rasistisen häirinnän kohteeksi useammin kuin kerran.
- **Syrjivä profilointi** – Lähes puolet (49 prosenttia) poliisin pysäyttämiksi tutkimusta edeltäneen vuoden aikana tulleista vastaajista katsoi viimeisimmän pysäytyksen johtuneen etnisestä profiloinnista.
- **Koulutus** – Muslimivastaajat keskeyttävät koulunkäynnin varhain kolme kertaa todennäköisemmin (30 prosenttia) kuin muu EU:n väestö (9,6 prosenttia).
- **Köyhyys** – Kolmanneksella (31 prosenttia) kyselyyn vastanneiden muslimien kotitalouksista on vaikeuksia turvata toimeentulo. Vastaava osuus kaikista kotitalouksista on 19 prosenttia. Muslimiväestö asuu ahtaasti (40 prosenttia) kaksi kertaa todennäköisemmin kuin muu väestö (17 prosenttia).

Rasismien ja syrjinnän kitkemiseksi perusoikeusvirasto kehottaa EU:ta ja sen jäsenmaita

1. **puuttumaan erityisesti muslimeihin kohdistuvaan rasismiin** – uudistamaan EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma vuoden 2025 jälkeiselle ajalle ja sisällyttämään siihen toimia erityisesti muslimeihin kohdistuvan rasismien torjumiseksi.
2. **keräämään tietoja** – keräämään tietoja kaikista syrjintäperusteista, jotta voidaan tukea parempaa päätöksentekoa ja kehittää vertailuarvoja, tavoitteita ja indikaattoreita seuranta varten.
3. **valvomaan lakien noudattamista** – varmistamaan tehokkaasti syrjinnän vastaisten lakien noudattaminen sekä tiukemmat seuraamukset syrjinnästä ja viharikoksista.
4. **varmistamaan resurssit tasa-arvoelimille** – panemaan täytäntöön [direktiivit tasa-arvoelimiä koskevista sitovista normeista](#). On varmistettava, että tasa-arvoelimillä on tarvittavat valtuudet ja tarpeeksi resursseja puuttua syrjintään tehokkaasti ja riippumattomasti.
5. **kitkemään syrjivän profiloinnin** – poistamaan syrjivät institutionaaliset käytännöt ja toimintakulttuurit, jotka johtavat poliisin tekemään laittomaan profilointiin.
6. **torjumaan rasismia kaikilla elämäalueilla** – puuttumaan muun muassa kohdennetuilla toimilla rasismiin koulutuksessa, työelämässä, asumisessa ja terveydenhuollossa.

Perusoikeusviraston johtaja Sirpa Rautio on huolissaan rasismien lisääntymisestä:

”Muslimeihin kohdistuva rasismi ja syrjintä on lisääntynyt huolestuttavasti Euroopassa. Lähi-idän konfliktit lietsovat rasismia ja syrjintää. Tilannetta kärjistää monissa Euroopan maissa yleistynyt muslimivastainen puhetapa. Eripuran kylvämisen sijaa voimme yhdessä luoda Euroopan, jossa kaikki kansalaiset – ihonväristä, taustasta tai uskonnosta riippumatta – tuntevat olonsa turvalliseksi ja kokevat itsensä osallisiksi ja arvostetuiksi yhteiskunnassa.”

Tausta

Raportti on osa Euroopan unionin perusoikeusviraston kolmatta EU:n laajuista kyselytutkimusta [maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä](#) kokemuksista. Perusoikeusviraston ensimmäinen raportti [Tummaihoisena EU:ssa](#) käsittelee afrikkalaistaustaisten kansalaisten kokemuksia.

[Muslimina EU:ssa](#) -raportti perustuu 9 604 kyselyyn osallistuneen muslimin kokemuksiin seuraavissa 13 EU-maassa: Alankomaat, Belgia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Luxemburg, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi ja Tanska.

Tiedot kerättiin ajanjaksolla lokakuu 2021 – lokakuu 2022, eli ennen 7. lokakuuta tapahtuneita Hamasin iskuja Israelia vastaan ja iskuja seurannutta sotaa Gazassa.

Aiemmin tänä vuonna perusoikeusvirasto julkaisi myös [tutkimuksen juutalaisten kokemuksista](#), joka osoitti, että antisemitismi on lisääntymässä ympäri Eurooppaa.

Lisätietoja saa [kysymyksiä ja vastauksia -osiosta](#) tai ottamalla yhteyttä osoitteeseen media@fra.europa.eu / Puh. +43 1 580 30 653